

Rhesymeg

Rheolir Addysg Grefyddol yn lleol gan Gyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Addysg Grefyddol (CYSAG). Mae'n cynnwys tri phwyllgor: cynrychiolwyr prif draddodiadau crefyddol yr ardal, cynrychiolwyr athrawon a chynrychiolwyr yr awdurdod lleol. Prif swyddogaeth CYSAG yw, 'cynghori'r awdurdod ar y cyfryw faterion sy'n gysylltiedig ag addoli crefyddol mewn ysgolion sirol ac â'r addysg grefyddol sydd i'w rhoi yn unol â maes llafur cytûn ag y bydd yr awdurdod yn eu cyfeirio at y cyngor neu ag y gwêl y cyngor yn dda'. (Deddf Diwygio Addysg 1988 a.11(1)(a))

Cred CYSAG Gwynedd y dylai'r cyngor hwn fod yn seiliedig ar wybodaeth gyfredol gan obeithio y bydd y canllawiau sy'n dilyn yn galluogi penaethiaid i gefnogi CYSAG yn ei dyletswyddau.

Yn y gorffennol, mae CYSAG Gwynedd wedi monitro addysg grefyddol ac addoli ar y cyd trwy:

- adolygu adroddiadau arolygu ESTYN;
- dadansoddi asesiadau athrawon a chanlyniadau arholiadau ysgolion uwchradd yr Awdurdod Lleol;
- cael adroddiadau rheolaidd gan gynrychiolwyr y gwasanaeth ysgolion/ymgynghorol lleol;
- gwahodd athrawon a phenaethiaid i rannu enghreifftiau o arferion da gydag aelodau CYSAG.

Ni fydd Fframwaith Arolygu newydd ESTYN bellach yn cyfeirio'n benodol at Addysg Grefyddol ac addoli ar y cyd. Mae CYSAG Gwynedd felly yn awyddus i fanteisio ar y cyfundrefnau a'r arferion a ddefnyddir ar hyn o bryd gan benaethiaid ac athrawon wrth iddynt baratoi at y Fframwaith Arolygu newydd. Yng nghyfarfod CYSAG Gwynedd ar 13 Hydref 2010, penderfynwyd y byddai CYSAG yn cyflawni ei chyfrifoldebau statudol trwy wahodd ysgolion i rannu eu hunan arfarniad o Addysg Grefyddol, addoli ar y cyd a datblygiad ysbrydol a moesol disgyblion gyda'r aelodau.

Gofynnir yn garedig i ysgolion cynradd ac uwchradd gyflwyno crynodeb o hunan arfarniad yr ysgol i sylw clerc CYSAG Gwynedd yn ystod y flwyddyn pan fydd ESTYN yn arolygu'r ysgol.

Manylion cyswllt: (kenrobinson@gwynedd.gov.uk) 01286 679888

Enw (Clerc CYSAG): Ken Robinson.

Cyfeiriad: Swyddfa Addysg Ardal Arfon, Cyngor Gwynedd, Caernarfon, Gwynedd, LL55 1SH.

Ers 2008, mae CYSAGau ar draws Cymru wedi mabwysiadu neu addasu'r Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol ar gyfer Addysg Grefyddol (APADGOS, 2008) fel eu maes llafur cytûn lleol. Mae aelodau'r Panel Ymgynghorol Cenedlaethol Addysg Grefyddol wedi croesawu'r cysondeb hwn ar draws Cymru gan eu bod wedi gallu cydweithio i baratoi canllawiau cyffredin i ysgolion a ChYSAGau. Mae amryw o GYSAGau yng Nghymru wedi mabwysiadu cyfundrefn neu broses debyg i'r un a amlinellir yn y ddogfen hon.

Enw'r Ysgol: Ysgol Gynradd Llanbedr

Addysg Grefyddol

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau mewn Addysg Grefyddol?

- Seilir yr hunan arfarniad ar arsylwadau gwersi, arfarniadau o waith disgyblion a chyfweliadau â disgyblion.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol) a chynnwys arfarniad o asesiadau athrawon ac/neu ganlyniadau arholiad.

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 1 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Safonau mewn Addysg Grefyddol – cynnydd mewn dysgu

- Mae ansawdd y ddarpariaeth a'r safonau yn dda trwy'r ysgol.
- Mae'r rhan fwyaf o'r disgyblion yn galw i gof yn dda, yn hyfedrus wrth ddefnyddio medrau meddwl ac yn caffael gwybodaeth yn dda.
- Gall y disgyblion aros ar y dasg a chydweithio'n frwdfrydig fel aelodau o grwp.
- Anogir y disgyblion i weithio'n annibynnol yn ogystal a gwaith par, grwp.
- Cant ran weithredol yn y gwersi a maent yn gwneud penderfyniadau ar y cynnwys, sut i wneud eu gwaith a chyflwyno eu canfyddiadau.

Materion i gael sylw

- Mynychu cyrsiau pellach.
- Parhau i gael y disgyblion i feddwl am eraill, ac i barchu crefyddau a ffyrdd o feddwl.

Rhagorol

Da

Digonol

Anfoddhaol

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn Addysg Grefyddol?

- Dylai hunan arfarniad ystyried y dangosyddion canlynol: yr amser a roddir i'r pwnc, gwybodaeth bynciol, arbenigedd a datblygiad proffesiynol yr athrawon, addasrwydd y rhaglen astudio ac amrediad yr adnoddau dysgu a ddefnyddir.
- Mae arfarniad o arsylwadau gwersi a gwaith disgyblion yn caniatáu i benaethiaid a phenaethiaid adran i ddod i farn am ansawdd yr addysgu mewn gwersi Addysg Grefyddol o fewn yr ysgol, a'r graddau y mae disgyblion yn cael eu cymell a'u hannog i gyrraedd safonau uchel.
- Dylai ysgolion cynradd gyfeirio at y ddarpariaeth 'Pobl, Credoau a Chwestiynau' ar gyfer dysgwyr y Cyfnod Sylfaen yn ogystal ag Addysg Grefyddol yn CA2.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol).

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adrannau 2.1 ac 2.2 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Yr addysgu: cynllunio ac amrediad o strategaethau

- Rhoddir sylw da i ddatblygu syniadau'r disgyblion ac i'r myfyrio.
- Gwerthfawrogir traddodiadau crefyddau eraill trwy roi sylw i grefyddau amrywiol a'u ffordd o fyw.
- Addysgir y pwnc yn wythnosol gan ymdrin a chwestiynau mawr bywyd.
- Defnyddir y ffeil Pecyn Adnoddau i Athrawon – 'Cwestiynau Pwysig Mewn Crefydd' sydd yn galluogi'r disgyblion i ddefnyddio eu sgiliau llythrennedd, meddwl, TGCh a myfyrio. Trwy ddefnyddio rhain mae sylw yn cael ei roi i grefyddau eraill hefyd.
- Defnyddir y gyfres 'Crefyddau'r Byd Heddiw' hefyd eto er mwyn datblygu syniadau'r disgyblion.
- Mae'r ddwy athrawes sydd yn yr ysgol wedi cwblhau cyrsiau HADA sydd yn rhoi sylw i Addysg Grefyddol, ac yn parhau i fynychu cyrsiau pan gyfyd cyfle.

Materion i gael sylw

- Fel ysgol gyfan byddwn yn parhau ddatblygu sgiliau y disgyblion yn y maes hwn.
- Yr athrawes C.S i fynd ar gwrs pan ddaw'r cyfle.

Rhagorol

Da

Digonol

Anfoddhaol

Addoli ar y Cyd

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd?

Ydy'r addoli ar y cyd yn cydymffurfio â'r gofynion statudol?

Ydy /

Nac ydy

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 2.3.1, 'Arweiniad atodol ar arolygu Addoli ar y Cyd mewn ysgolion anenwadol' (ESTYN, Medi 2010), 'Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd' (Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94)

Nodweddion da mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

- Cynhelir gwasanaeth ysgol gyfan 2 waith yr wythnos a gwasanaeth dosbarth 3 gwaith.
- Mae Sally Jones y ciwrat lleol yn dod i gynnal gwasanaeth bob yn ail ddydd lau. Mae hyn yn rhoi cyfle i'r disgyblion fyfyrion a datblygu syniadau. Cyfoethogir profiadau'r disgyblion trwy hyn.
- Mae'r disgyblion yn gwybod sut i ymateb/ymddwyn yn y gwasanaeth gan barchu crefyddau eraill.
- Mae cysylltiad agos gyda'r Eglwys. Mae'r disgyblion yn mynd yno bob nadolig gan wneud gweithgaredd e.e. christingle, stori'r geni.
- Maent yn cael cyfle i ganu ar y cyd gan ddysgu caneuon sy'n cyd-fynd a'r adeg o'r flwyddyn.
- Gwneir defnydd o TGCh drwy gynnal gwasanaethau sydd ar Beibl.net. Mae'r gwasanaethau yma yn ymdrin a themau pwrpasol.
- Rhoddir cyfle i'r disgyblion gynnal gwasanaeth eu hunain gan ddewis themau. Yn y gorffennol maent wedi ymdrin a bwlio a chyfeillgarwch.
- Cynhelir gwasanaethau arbennig e.e. diolchgarwch, dydd Gwyl Dewi a.y.y.b

Materion i gael sylw mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

- Parhau i gael cyd-bwysedd rhwng gwasanaethau moesol a chrefyddol eu naws.
- Gwahodd mwy o bobl o'r gymdeithas i gynnal gwasanaethau.

Rhagorol

Da

Digonol

Anfoddfaol

Llofnod: *M.W.Jones* (Pennaeth)

Dyddiad: Ionawr 2012